

DARBU ORGANIZĒŠANAS PROJEKTS SKAIDROJOŠAIS APRAKSTS

Dotais darbu organizēšanas projekts ir sastādīts jumta seguma un lietus ūdens novadīšanas sistēmas nomaiņai.

Būvdarbu organizēšanas projekta izstrādē ņemti vērā Ministru kabineta noteikumi, spēkā esošās celtniecības normas, ka arī LBN 202-15 "Būvprojekta saturs un noformēšana".

Darba aizsardzības pasākumi veicami atbilstoši šī objekta darba aizsardzības un ugunsdrošības plānam. Ja šajā darba aizsardzības un ugunsdrošības plāna kādā jomā nav noteiktas konkrētas prasības, tad galvenais būvuzņēmējs darbus organizē koordinē ievērojot LR "Darba aizsardzības likuma" un tā papildinājumu - MK noteikumu Nr. 660 "Darba vides iekšējas uzraudzības veikšanas kārtība", MK noteikumu Nr. 92 "Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus" un MK noteikumu Nr.238 "Ugunsdrošības noteikumi" prasības.

Visi celtniecības - montāžas darbi veicami stingrā saskaņā ar izstrādāto būvprojektu un Latvijas Būvnormatīvos noteikto būvdarbu veikšanas kārtību.

Darbu organizācijas projekts izstrādāts lai:

- 1) nodrošinātu racionālu un kvalitatīvu būvdarbu izpildi atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām;
- 2) sniegtu informāciju par būvdarbu veikšanas laikā veicamajiem darba aizsardzības, darba drošības tehnikas un ugunsdrošības pasākumiem;
- 3) novērstu esošo inženierkomunikāciju bojājumus būvdarbu veikšanas laikā;
- 4) nodrošinātu būvdarbu izpildes higiēniskumu, nekaitīgumu cilvēku veselībai un apkārtējai videi.

BŪVLAUKUMA ORGANIZĀCIJA

Būvlaukuma ģenerālplānu skatīt DOP-1 rasējuma lapā. Pagaidu komunikāciju pieslēgumi nav paredzēti. Objektā tiks uzstādīta biotualete, dzeramais ūdens tiks piegādāts maināmos ūdens traukos. Strādājošo sadzīves telpas tiks iekārtotas skolas ēkā.

BŪVDARBU VEIKŠANAS VIETU NOROBEŽOŠANA

Lai izvairītos no cilvēku iekļūšanas bīstamajās zonās, tās jānorobežo ar aizsargnožogojumiem atbilstoši VS 23407-78 (VS 12.4.059-89), kurš nosaka funkcionālas nozīmes nožogojumu ar aizsargājošām, drošības un brīdinājuma funkcijām, kā arī nožogojumu uzstādīšanas vietu (iekšējo un ārējo) un stiprinājuma veidus. Minētajam standartam jābūt pieejamam atbildīgajam būvdarbu vadītājam un jāatrodas objektā. Objektu nožogot ar pagaidu žogu no saliekamiem mobilā žoga posmiem, žoga minimālais augstums 2,0 m. Objekta nožogojumā tiks ierīkota iebrauktuve ar divveramajiem vārtiem, vārtu platums 4,5 m, un gājēju ieeju, vārtiņu platums 0,9 m.

PAGaidu BŪVES UN KOMUNIKĀCIJAS

Objekta teritorijā paredzēts izvietot sekojošas pagaidu ēkas un būves:

- 1) Birojs būvdarbu vadītājam - 1 gab., pārvietojams, konteineru tipa;
- 2) Pārvietojama biotualete - 1 gab.

SATIKSMEŠ ORGANIZĀCIJA BŪVLAUKUMĀ

Autotransporta piebraukšana teritorijā pie pārbūvējamās ēkas ir organizējama no

Parka ielas. Apgriešanās ir paredzēta uz piebraucamā ceļa teritorijā (skatīt DOP-1 rasējuma lapā). Transporta kustība būvlaukumā un tā pievadceļos organizējama atbilstoši vispārējo ceļu satiksmes noteikumu prasībām. Maksimālais pieļaujamais transporta kustības ātrums būvlaukuma teritorijā - 5 km/h. Būvuzņēmējs ir atbildīgs par satiksmes organizāciju būvlaukumā un pievadceļos, cik tālu tas attiecas uz būvdarbiem, un būvdarbu vietas aprīkošanu.

APSARDZES SISTĒMAS IZVEIDE

Būvuzņēmējam būvlaukumā jānodrošina ar darbu izpildi saistīto materiālo vērtību apsardzi. Būvlaukuma apsardze nodrošina pret nepiederošu personu (t.i. personu bez speciālas caurlaides) iekļūšanu būvlaukuma teritorijā, kā arī veic ienākošo/izejošo materiālu, elektroinstrumentu un iekārtu reģistrāciju un kontroli. Būvlaukuma apsardzes darbinieki jānodrošina ar mobilajiem sakaru līdzekļiem, kā arī to akumulatoru bateriju uzlādēšanas iespēju.

BŪVDARBU VEIKŠANA BŪVDARBU VEIKŠANAS DOKUMENTĀCIJA

Būvdarbu veikšanas laikā būvobjektā pastāvīgi jāatrodas sekojošai dokumentācijai:

- 1) būvatļaujai (kopijai),
- 2) darbu veikšanas projektam konkrētajā brīdī veicamo būvdarbu izpildei,
- 3) būvdarbu žurnālam,
- 4) autoruzraudzības žurnālam,
- 5) uzņēmēja līguma kopijai,
- 6) strādājošo sarakstam ar noslēgto darba līgumu kopijām,
- 7) strādājošo darba laika uzskaites tabulai,
- 8) darba drošības instruktažas darba vietā žurnālam,
- 9) strādājošo identifikācijas kartēm ar fotogrāfijām.

Būvdarbu veikšanas laikā regulāri jāaizpilda Ēku būvnoteikumu 7.3. nodaļā norādītā dokumentācija.

BŪVDARBU VEIKŠANAS SECĪBA

Ieteicama sekojoša rekonstrukcijas darbu izpildes secība :

- 1) būvlaukuma sagatavošanas darbi;
- 2) atjaunojamā jumta seguma konstrukciju demontāža;
- 3) jumtas seguma atjaunošanas darbu veikšana saskaņā ar būvprojektu;
- 4) labiekārtojuma sakārtošana uzstādītā objekta nožogojuma demontāža.

BŪVNICĪBAS SAGATAVOŠANAS DARBI.

Būvniecības sagatavošana būvlaukumā uzsākama tikai pēc būvatļaujas saņemšanas.

Uzsākot sagatavošanas darbus būvobjektā, galvenais būvuzņēmējs nozīmē atbildīgo darba aizsardzības speciālistu, ja objektā strādājošo skaits ir no 10 līdz 50.

Pirms būvniecības sagatavošanas darbu būvobjektā uzsākšanas būvvaldē jāiesniedz sekojoši dokumenti:

- 1) apdrošinātāja izsniegtu būvuzņēmēja (būvētāja) civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polisi,
- 2) ja būvniecība tiks veikta par valsts vai pašvaldību līdzekļiem, kā arī ja pasūtītājs pieprasa darbu būvuzraudzību - līguma kopiju par būvuzraudzību,
- 3) būvuzrauga saistību rakstu,

4) atbildīgā būvdarbu vadītāja saistību rakstu.

Pirms būvdarbi vēl nav uzsākti, galvenais būvuzņēmējs veic visus teritorijas aizsardzības darbus pret nelabvēlīgām dabas un ģeoloģiskām parādībām, kā arī esošās apbūves apstākļos iezīmē un norobežo bīstamās zonas, nosprauž esošo pazemes komunikāciju un citu būvju asis, vai iezīmē to robežas, kā arī nodrošina transportam un gājējiem drošu pārvietošanos un pieeju esošajām būvēm un infrastruktūras objektiem.

Būvniecības sagatavošanas darbu laikā nepieciešams veikt sekojošus pasākumus:

- 1) būvdarbu vadītāja un strādnieku sadzīves telpu ierīkošanu,
- 2) pārvietojamās tualetes uzstādīšanu,
- 3) instrumentu noliktavas konteina izvietojšanu,
- 4) lielpasargāto būvmateriālu nokraušanas laukuma ierīkošanu,
- 5) būvtafēles ierīkošanu pie ieejas būvlaukumā,
- 6) elektroenerģijas pagaidu pieslēgšanas vietas ierīkošanu,
- 7) būvgriestu konteineru novietnes ierīkošanu.

Pirms būvniecības sagatavošanas darbu uzsākšanas veikt visus nepieciešamos saskaņošanas darbus.

BŪVDARBU KVALITĀTES KONTROLE

Par būvdarbu kvalitāti ir atbildīgs būvdarbu veicējs. Būvdarbu kvalitātes kontrole ietver:

- būvdarbu veikšanas dokumentācijas, piegādāto materiālu, izstrādājumu un konstrukciju, ierīču, mehānismu un līdzīgu iekārtu sākotnējo kontroli,
- atsevišķu darba operāciju vai darba procesa tehnoloģisko kontroli,
- pabeigtā (nododamā) darba veida vai būvdarbu cikla noslēguma kontroli.

Pabeigtos nozīmīgo konstrukciju elementus un segtos darbus pieņem, sastādot segto darbu pieņemšanas aktu (skat. ĒBN 11., 12., 13. pielikumos). Nav pieļaujama būvdarbu turpināšana, ja pasūtītājs vai būvuzraugs un būvdarbu veicēju pārstāvji nav sastādījuši un darbu veikšanas vietā parakstījuši iepriekšējo segto darbu pieņemšanas aktu. Ja būvniecības gaitā veidojas pārtraukums, kura laikā iespējami ar aktu pieņemto segto aktu bojājumi, pirms darbu atsākšanas veicama atkārtota iepriekš veikto segto darbu kvalitātes pārbaude un sastādams attiecīgs akts.

Ja tiek konstatēta veikto darbu neatbilstība būvprojektam, turpmākie darbi jāpārtrauc, veicot attiecīgu ierakstu būvdarbu vai autoruzraudzības žurnālā un norādot izpildes termiņu. III grupas būvēm ir obligāti veicama autoruzraudzība un būvuzraudzība (VBN 105. un 120.p).

Būvobjektu nododot ekspluatācijā, būvvalde sastāda aktu, tajā norādot ar pasūtītāju saskaņotu termiņu, kurā pasūtītājs var prasīt, lai būvdarbu veicējs par saviem līdzekļiem novērst būvdarbu defektus, kas atklājušies pēc būvobjekta nodošanas ekspluatācijā. Minimālais būvdarbu garantijas termiņš pēc akta parakstīšanas ir 3 gadi II grupas būvēm un 5 gadi III grupas būvēm.

VIDES AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS BŪVDARBU LAIKĀ

Būvdarbu laikā nodrošināt apkārtējās vides aizsardzību no piesārņošanas ar būvmateriālu atkritumiem un naftas produktiem no celtniecības tehnikas.

Būvdarbu laikā radušos sadzīves un bīstamos atkritumus savākt īpaši tam paredzētās vietās un apsaimniekošanu veikt atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" prasībām, atkritumus nodot atkritumu apsaimniekotājiem, kuri ir saņēmuši attiecīgo atkritumu veidu apsaimniekošanas atļaujas. Aizliegts sajaukt būvdarbu laikā radušos sadzīves un bīstamos atkritumus.

Atkritumu apsaimniekošanu veikt saskaņā ar vietējās pašvaldības saistošos noteikumus noteikto atkritumu apsaimniekošanas plānu. Būvniecības atkritumu savākšanas un izvešanas noteikumi jānorāda Darbuzņēmēju līgumos. Būvniecības atkritumus savākt konteineros un izvest uz atļauto atkritumu pieņemšanas vietu. Visu būvniecības atkritumu savākšanu un izvešanu organizēt tā, lai šo darbu nelabvēlīgā ietekme (putekļi, troksnis) uz apkārtni un citām funkcionējošām ēkas telpām būtu minimāla. Izvedot būvgružus, tos jānosedz ar brezentu vai speciālu tīklu. Putekļainie vai toksiskie būvmateriāli jāuzglabā hermētiskās tvertnēs.

Ja būvdarbu laikā bojāts ceļa segums vai zaļā apstādījumu zona, to atjaunošanu veic par būvdarbu veicēja līdzekļiem.

BŪVOBJEKTA NODOŠANA EKSPLUATĀCIJĀ

Izpildīto būvdarbu pieņemšanu ekspluatācijā veic saskaņā ar LR MK noteikumu Nr.529 "Ēku būvnoteikumi" 8.2.nodaļas prasībām.

Pēc pasūtītāja rakstiska pieprasījuma institūcijas, kuras ir izdevušas tehniskos vai īpašos noteikumus, pārbauda un 14 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas atbilstoši kompetencei sniedz atzinumu par ēkas vai tās daļas gatavību ekspluatācijai, tās atbilstību tehniskajiem vai īpašajiem noteikumiem un normatīvo aktu prasībām.

Ēku vai tās daļu ekspluatācijā pieņem būvvalde – būvvaldes būvinspektors un arhitekts, papildus pieaicinot citu būvvaldes amatpersonu, ja nepieciešams, vai birojs. Ja ēku vai tās daļu ekspluatācijā pieņem birojs, pieņemšanā var pieaicināt piedalīties būvvaldes amatpersonu, ja būvvalde ir izteikusi šādu vēlmi. Pieaicinātā būvvaldes amatpersona paraksta aktu par ēkas vai tās daļas pieņemšanu ekspluatācijā.

Pasūtītājs ēku vai tās daļu uzrāda būvvaldei vai birojam. Pasūtītājs pieaicina būvdarbu veicēju vai tā pilnvarotu pārstāvi, kas ir veicis attiecīgos būvdarbus.

Ja ēkai vai tās daļai veikta būvuzraudzība, ēkas vai tās daļas pieņemšanā piedalās būvuzraugs. Būvvalde vai birojs var pieaicināt piedalīties pieņemšanā būvprojekta izstrādātāju (autoruzraugu), ja viņš nav veicis autoruzraudzību un sniedzis atzinumu. Būvuzraugs un pieaicinātais būvprojekta izstrādātājs paraksta aktu par ēkas vai tās daļas pieņemšanu ekspluatācijā.

Būvvalde vai birojs sastāda aktu par ēkas vai tās daļas pieņemšanu ekspluatācijā un to paraksta. Aktā norāda ar pasūtītāju saskaņotu termiņu, kurā pasūtītājs var prasīt, lai būvdarbu veicējs par saviem līdzekļiem novērs būvdarbu defektus, kas atklājušies pēc ēkas vai tās daļas nodošanas ekspluatācijā.

DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS UN UGUNSDROŠĪBAS PASĀKUMI BŪVDARBU LAIKĀ

Pirms darbu uzsākšanas būvlaukumā darba devējs veic nodarbināto darba drošības un veselības aizsardzības apmācību, kas ietver:

- 1) ievadinstruktāžu, nodarbinātajam stājoties darba attiecībās ar darba devēju;
- 2) instruktāžu darba vietā: sākotnējo - uzsākot darbu objektā, atkārtoto, neplānoto un mērķa instruktāžu.

Pēc strādājošo zināšanu pārbaudes, instruktāžas veicējs veic atzīmes attiecīgos darba instruktāžas žurnālos.

Pirms būvdarbu uzsākšanas nozīmētais darba drošības koordinators sastāda objekta darba aizsardzības plānu, saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 92 „Darba aizsardzības prasības, veicot būvdarbus”, kā arī nosūta Valsts darba inspekcijai iepriekšēju paziņojumu par būvdarbu veikšanu. Sastādīto darba aizsardzības plānu un iepriekšējā paziņojuma par būvniecības uzsākšanu kopijas darba aizsardzības koordinators novieto būvobjektā visiem pieejamā labi redzamā vietā un nepieciešamības gadījumā regulāri atjauno. Darba

aizsardzības koordinatora prasību izpilde būvdarbos nodarbinātajām personām ir obligāta.

Būvlaukuma galvenais būvuzņēmējs izstrādā būvobjekta iekšējās kārtības, darba drošības, ugunsdrošības un apsardzes noteikumus, ievērojot LR likumus un saistošos normatīvos aktus. Ar augstāk minētajiem noteikumiem galvenais būvuzņēmējs iepazīstina visus darbuzņēmējus un būvniecības procesa iesaistītās personas, ja viņu darbs ir saistīts ar būvobjekta apmeklēšanu, par to apliecinot ar savu parakstu reģistru žurnālā.

Būvuzņēmējs organizē visu darbinieku veselības uzraudzību, īpaši vēršot uzmanību darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar kāpšanu un strādāšanu augstumā, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.219 "Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude".

Būvobjektā jāiekārto ar informācijas zīmēm apzīmētas pirmās medicīniskās palīdzības sniegšanas vietas, sakari neatliekamās palīdzības izsaukšanai ar norādītiem tālruna numuriem attiecīgā dienesta izsaukšanai (ugunsdzēsības un glābšanas, policijas, ātrās medicīniskās palīdzības un citi dienesti).

Visi nodarbinātie jānodrošina ar atbilstošiem individuālās aizsardzības līdzekļiem (IAL) ar EC marķējumu un atbilstošām lietošanas instrukcijām (īpaša uzmanība tiek pievērsta galvas aizsardzībai - aizsargķiveres un atbilstošiem darba apaviem - ar pēdu, purngalu aizsardzību). Būvdarbu vadītājs kontrolē IAL pielietošanu atbilstoši darba aizsardzības instrukcijai, būvobjekta iekšējās kārtības un MK noteikumu Nr. 372 "Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus" prasībām. Būvobjektā izmantotajam darba aprīkojumam, kurš ir iekļauts bīstamo iekārtu sarakstā, saskaņā ar MK noteikumiem Nr.384 "Noteikumi par bīstamajām iekārtām", ir jāveic uzraudzība saskaņā ar LR izdoto likumu "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību". Šo iekārtu apkalpojošais personāls ir speciāli apmācīti darbinieki (operatori, vadītāji, stropētāji), kuriem ir apliecināti dokumenti vai apliecības.

Būvuzņēmējam, organizējot darbinieku apmācību, tos obligāti jāapmāca drošai smagumu celšanai un pārvietošanai saskaņā ar MK noteikumu Nr.344 "Darba aizsardzības prasības, pārvietojot smagus" prasībām.

Par darba aizsardzības un ugunsdrošības plāna prasību ievērošanu un realizēšanu atbildīgs ir galvenā būvuzņēmēja atbildīgais būvdarbu vadītājs. Viņš kontrolē darbu gaitu, lai tiktu ievēroti rīkojumi par būvizstrādājumu un demontāžas materiālu pagaidu nokraušanas vietām, to maksimālo pieļaujamo svaru uz pārsegumiem, un lai materiāli un iekārtas tiktu izvietoti tā, lai novērstu sabrukšanas vai apgāšanās iespēju.

Darba drošības prasības, strādājot augstumā.

Atļauju strādāt var saņemt tikai tad, kad būvdarbu vadītājs vai meistars kopā ar brigadieriem ir apskatījuši nesošās konstrukcijas. Darbu izpildē jāvadās pēc VS 12.3.040-86 prasībām. Visi darbi, kuros strādājošais atrodas 1,5m un augstāk no drošas atbalsta plaknes, veicami saskaņā ar LR MK noteikumu Nr.526 "Darba aizsardzības prasības, lietojot darba aprīkojumu" prasībām.

Darba devējs nodrošina, lai nodarbinātie, kas strādā augstumā (1,5m un augstāk), darbu veic uz stabilas un drošas virsmas, neradot risku savai un citu drošībai un veselībai, kā arī ievērojot ergonomikas prasības un principus. Strādājot augstumā, kāpnes par darba vietu izmanto vienīgi tad, ja risks nodarbināto drošībai un veselībai ir samazināts līdz minimumam un ja darba aprīkojumu lieto neilgu laiku vai darba laukumam ir specifiski apstākļi, kurus darba devējs nevar mainīt.

Darba vietas un to pieejas, kas atrodas augstāk par 1,2 m, kā arī, ja to attālums no iespējamās krišanas vietas ir lielāks par 2 m, jānodrošina ar pagaidu iežogojumiem.

Drošības josta jānostiprina vietās, ko norāda darbu vadītājs. Instrumenti jātur speciālā kastē vai somiņā.

Aizliegts izmantot elektriskos un pneimatiskos instrumentus augstumā, kas lielāks par 2,5 m no atbalsta virsmas.

Ja rodas avārijas situācija, strādājošiem nekavējoties jāpārtrauc darbs, jāizslēdz

visas darbojošās iekārtas un jāveic nepieciešamie drošības pasākumi, bet, ja tas nav iespējams, darbs jāpārtrauc, līdz bīstamība ir novērsta.

Darba drošības prasības, sākot darbu.

Pirms darba uzsākšanas jāuzvelk spectērps, jāuzliek aizsargķivere un jāuzvelk cimdi. Pirms darbu sākuma jāpārliedz par aizākēšanas un iežogojšanas ierīču izturību un stabilitāti, kā arī, vai var droši pārvietoties. Nepieciešamības gadījumā novietot un nostiprināt pārnēsājamās trepes. Jāsagatavo tara, instrumenti, palīgierīces, kas nepieciešamas darbam. Jāpārbauda, vai tie ir darba kārtībā.

Darba drošības prasības, darbu beidzot.

Aizliegts atstāt darba vietā uzliesmojošus materiālus un viegli uzliesmojošu šķidrumu tukšo taru. Tukšo taru jānoliek tās glabāšanas vietās.

Maiņas beigās un beidzot darbu, jāsavāc materiāla atgriezumus un atkritumus.

Jānodod instrumentus, materiālus un inventāru noliktavā vai nolikt paredzētā vietā. Paziņot darbu vadītājam par bojājumiem vai traucējumiem, kas radušies darbu laikā.

Ugunsdrošības pasākumi

Par ugunsdrošības prasību ievērošanu būvobjektā un būvdarbu izpildes gaitu atbild būvdarbu veicējs (būvētājs vai būvuzņēmējs). Ugunsdrošības prasības, veicot būvdarbus, ir noteiktas MK noteikumu Nr.82 „Ugunsdrošības noteikumi” 8. nodaļā.

Būvobjektu jānodrošina ar ugunsdrošībai lietojamajām drošības zīmēm atbilstoši LVS 446:2003 prasībām.

Aizliegts izmantot atklātu uguni tuvāk par 10m no vietām, kur notiek vielu vai materiālu sajaukšana ar sprādzienbīstamām, viegli uzliesmojošām vai uzliesmojošām vielām.

Būvobjektā izvietot papildus ugunsdzēsamos aparātus, kuriem jābūt redzamā un ērti pieejamā vietā, to atrašanās vietas apzīmējot ar atbilstošām zīmēm.

Ugunsbīstamo darbu veikšanu pagaidu vietās atļauts veikt pēc juridiskās personas, kas veic būvdarbus, vadītāja vai tā rakstiski nozīmētas personas rakstiskas atļaujas saņemšanas. Metināšanas darbus atļauts veikt:

- atklātos laukumos vismaz 10 m no degtspējīgām ēku konstrukcijām,
- pagaidu vietās, kas norobežotas no citām telpām ar 2,50 m augstu nedegoša materiāla aizslietni.

Arhitekts Guntis Muižzemnieks,
LAS sertifikāts 10-0314

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS

DARBA AIZSARDZĪBĀ LIETOJAMĀS ZĪMES

4.1. degoša viela
vai ugunsbīstama
telpa

4.2. eksplozīva viela
vai sprādzienbīstama
telpa

4.3. toksiska viela

4.4. kodīga viela

4.5. radioaktīvā
viela vai jonizējošs
starojums

4.6. uzmanību,
pacelta krava

4.7. iekšējais
transports

4.8. bīstami,
elektrība

4.9. vispārēja

4.10. lāzera stars

4.11. oksidējoša

4.12. nejonizējoša

4.13. spēcīgs
magnētiskais lauks

4.14. uzmanību,
šķēršļi

4.15. uzmanību,
nelīdzens

4.16. bioloģiskais
rīsk

4.17. zema
temperatūra

4.18. kaitīga vai
kairinoša viela*

4.19. eksplozīva
vide

4.20. sastatnes

4.21. uzmanību,
pakāpiens

4.22. uzmanību,
slidens

4.23. dziļš ūdens

4.24. zemējums

4.25. uzmanību,
kritoši objekti

4.26. augsta
temperatūra

4.27. uzmanību,
karsta virsma

4.28. uzmanību,
karsts tvaiks

6.1. jālieto
aizsargbrilles

6.2. jālieto
aizsargķivere

6.3. jālieto dzirdes
aizsardzības līdzekļi

6.4. jālieto
gāzmaska,
respirators

6.5. jālieto
darba apavi

6.6. jālieto
aizsargcimdi

6.7. jālieto
aizsargkostīms

6.8. jālieto sejas
aizsardzības
līdzekļi

6.9. jālieto
aizsargjosta

6.10. jālieto
respirators

6.11. jālieto
antistatiski apavi

6.12. jālieto
sejas maska

6.13. gājēju ceļš
(maršruts)

6.14. vispārīgā
rikojuma zīme (lieto
kopā ar citām zīmēm)

8.1. pirmās
palīdzības punkts

8.2. nestuves

8.3. sanitārā
apstrāde

8.4. acu skalošana

8.5. elpošanas
līdzekļi

8.6. pārsiešanas
līdzekļi

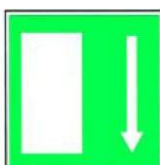
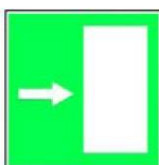
8.7. droša
pulcēšanās vieta

8.8. atdzīvināšanas
līdzekļi

8.9. tālrunis neatliekamās
medicīniskās palīdzības

9.1. papildizeja, ceļš, maršruts

Ugunsdzēsības
krāns

Ugunsdzēsības un
glābšanas kāpnes

Ugunsdzēsības
aparāts

Tālrunis
ugunsdzēsības un
glābšanas dienesta
izsaukšanai

Virzieni uz ugunsdzēsības iekārtu un līdzekļu atrašanās vietu

2.1. nesmēķēt

2.2. smēķēšana un
atklāta liesma
aizliegta

2.3. gājēju kustība
aizliegta

2.4. nedzēst ar
ūdeni

2.5. nav dzerams

2.6. nepiederošām
personām
kustība aizliegta

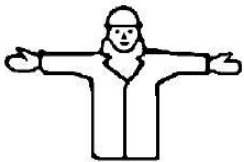

2.7. iekšējā
transporta
kustība aizliegta

2.8. nepieskarties

Nr.p.k.	Signāls	Nozīme	Apraksts	Ilustrācija
1	2	3	4	5
1.	Sākt!	Uzmanību Sākt darbību	Abas rokas izstieptas horizontāli ar delnām uz priekšu	
2.	Stop!	Pārtraukt kustību	Labā roka pacelta augšā ar delnu uz priekšu	
3.	Beigt!	Izbeigt darbību	Abas rokas savienotas krūšu augstumā	
4.	Celt!	Pacelt kravu	Labā roka pacelta augšā ar delnu uz priekšu un lēnas izdara aplveida kustības	
5.	Zemāk!	Nolaist kravu	Labā roka nolaista lejā ar delnu uz iekšu un izdara lēnas aplveida kustības	
6.	Vertikālā distance	Samazināt vai palielināt vertikālo distanci	Ar rokām norāda būtisko distanci	
7.	Virzīt uz priekšu!	Kravu pārvietot uz priekšu	Abas rokas saliektas ar delnām uz augšu un izdara lēnas kustības uz ķermeņa pusi	
8.	Virzīt atpakaļ!	Kravu pārvietot	Abas rokas saliektas ar delnām uz leju un izdara lēnas kustības prom no ķermeņa atpakaļ	

9.	Pa labi no signalizētāja	Kravu pārvietot pa labi	Labā roka izstiepta horizontāli ar delnu uz leju un lēni izdara sīkas kustības pa labi	
10.	Pa kreisi no signalizētāja	Kravu pārvietot pa kreisi	Kreisā roka izstiepta horizontāli ar delnu uz leju un lēni izdara sīkas kustības pa kreisi	
11.	Horizontālā distance	Samazināt vai palielināt horizontālo distanci	Ar rokām norāda būtisko distanci	
12.	Bīstami!	Novērst avārijas situāciju	Abas rokas paceltas augšā ar delnām uz priekšu	
13.	Ātrāk!	Paātrināt kustību	Visas kustības izdara ātrāk	
14.	Lēnāk!	Palēnināt kustību	Visas kustības izdara lēnāk	